

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS,
manè discutienda, in Scholis Medicorum,
die Jovis vigesimâ secundâ Novembris.

M. PHILIPPO CARON, Doctore
Medico, Præfide.

An temperamentum Melancholicum à sale fixo?

I.

H ABET homo à mente, formâ suâ, unde homo sit, à mechanicâ partium dispositione, ipsarumque motu, undè corpus vivens. Vita, caloris in humido permansio definita est. Flammæ simillimam esse constat. Ad eam materia subtilis requiritur quæ ipsâ donata motu cæteras partes exagitet: sulphurea simul & salina pabulum suppeditant: quibus dissipatis fugit vita, concretis extinguitur. Tàm diù durat, quàm diù conflatio, ab hoc motu reliquorum igneorum instar expansivo, motus omnes ad sensûs, cæterasque viventis functiones. Ab eo præparantur succi, moventur organa quæ eos deferunt, cientur motu intestino partes quæ solidæ dicuntur, quæ propter excipiunt succos appellentes, secernunt, conservant, aut egerunt. Actione igitur vivit animal quâ moritur, sed eodem reponitur tempore, undè quid iisdem ornatum affectionibus subjecti nomen sustineat. Solidæ enim quæ vocantur partes æquæ ac fluidæ, ejusdem sunt hac in re conditionis.

FUNCTIONUM in vivente differentia propria à temperamento dicitur qualitas præpollens cæteris, emergens ex mixtionis pugnâ, præcipuum functionum instrumentum. Reverâ qualitas est effectus temperamenti signumque, ut principia justâ proportionem commoderata, temperamentum ipsûm. Quod ad pondus vocant, votis expetitur, nusquam conspectum; quod ad justitiam dicitur, id potissimum est actionum quæ in partibus obeuntur principium, adeoque motûs illius qui vitæ fons est & reliquorum auctor. Hinc mitis acrisve calor, vehemens seniorve flamma vitalis, constantior aut minus æqualis. Hunc motum consequuntur spirituum generatio continua ipsaque eorum natura semper redolens originem suam: agitatio varia humorum ac inde pendentes corporis totius affectiones, ipsi menti cogitationum occasiones. Licet autem principia in jugi sint fluxu, idem tamen manet temperamentum aut rarò mutatur omninò, quia dum alimenta sumuntur, ut in viventis substantiam convertantur, hæc intimè commovens, quam à suâ dispositione naturam habent, planè subvertit, eâ post modum impressâ quæ convenit nutriendo. Rarius autem ab externis mutantur radicitus interiora, quod ubi contingit, temperamentum immutatur, corrumpitur.

I I I.

MIXTA resolvuntur in simplicissima sensilia sale, sulphur, mercurium, aquam & terram. Ex iis constant in quæ resolvuntur. Principia autem vires obtinent, proprias, mixtione vincas, sed non destructas. Eæ magis conspicuæ, quo principium liberius à cæteris, aut quocumque modo præpolleret. Spiritus subtilissima mixti portio, mobilissima, cætera principia exagitat pro majori sui copiâ eorumque dispositione. Avolaret citò ni ab aliis coerceretur, quæ ubi subigit principia hæc & moderatur & temperat, ordinat cuncta perficiens. Sulphur ramosarum partium spiritûs & sales complectitur, inflammabile. Sal soliditate suâ & rigiditate firmitatem tribuit mixtis, texturam eorum sustinet, solutioni obstat & putredini. Variæ tamen conditionis conspicitur. Qui longâ spirituum agitatione volatilis

factus cum sulphure miscetur, ejus inflammationem promovet. Qui fixus mansit, prohibet aut tardat. Hinc nitrum cum sulphure pulverem pyrium producit, sal marinus in ignem projectus, cum extinguit.

I V.

INTER varia temperamenta, analogiâ quâdam, melancholicorum ordo duplex censetur. Alter asininus qui in omni functione tardos, timidos, stupidos homines reddit. Alter constantes, ingenio præstantes, ad omnia rectè dispositos. Uterque à sale fixo prædominante, originem; differentiam, à fixitate intentiori, minorive sortitur. Est sal omnino fixus, ut agros steriles reddit, ità hebetes facit homines. Rigidi fixique humores quasi concreti interiori motu carent. At qui à sale minus fixo conflagent succi, spiritus emittunt perniciores, à quibus dum variâ tentantur viâ, cogitationum occasiones fiunt menti; dum cuncta moventur organa functiones corporeæ omnes vegetius exercentur. Hic nimirum cum sulphure flammam potenter excitat vitalem, quæ à rigiditate principii præpollentis vim obtinet plurimam, cum ad effectus, tum ad durationem: spiritus, qui salis istius comes est suum ad soliditatem symbolum conferente. Quocirca si societati & facetiis minus accommodati melancholici, iidem nihilominus ad munia graviora, ad consilia difficilia habiles. Constantes non facile dissipantur, à sensuum impetu non abripiuntur in diversa. Magna, immania tranquillissimi vident. His delectantur quæ terrent alios.

V.

CRASSUM limosumque sanguinem melancholicum dixere omnes. Spumæ tanquam faciem opposuerunt. Hinc ejus pondus fixitatemque demonstrare. Undè hæc profectò à principiis quibus constat. Terram accusare prædominantem non satis est, Terra quippè si sola, si præcipua causa, nullus erit effectus: nisi ut massa fiat ad actionem omnem prorsus inepta, quæ vix sibi cohæreat. Necesse igitur, ut concreseat, & ab alio figatur. Hæc veluti rapitur ad morum à sale quo cum societatem inire consuevit. Fixior iste sal inhæret terræ, ad imum simul fertur, crescunt simul, diluenda non majori labore. Erunt & usus

4

non parvi ad motus varios. Commiscentur ex facili, mixtis soliditatem conciliant, reliquorum abrepta motu principiorum, æqualitatem roburque addunt. Ponderus densamque texturam conservantes, continent quæ citius avolant, cohibent dissipationem.

Ergo temperamentum Melancholicum à sale fixo.

Domini Doctores disputaturi.

M. Alexius Litte.

M. Ludovicus de Vaux, M. Petrus Yon.

Chirurgia Professor.

M. Philippus-Ignatius Sava.

M. Petrus Marau.

M. Antonius de Saint-Yon.

Medicus Regis ordinarius,

Et Scholæ Professor.

M. Petrus-Joannes Eurette.

M. Carolus Contugi.

M. Joannes Robert.

Proponebat Parisiis JACOBUS-SIMON DE LA RIVIERE

GILLES, Cenomanus, Baccalaureus Medicus.

A. R. S. H. 1696.

Apud Franciscum Muguet, Regis & Facultatis Medicinæ
Typographum.